

INDKOMSTFORDELING 28. maj 2024

TEMA

Udarbejdet af
Sune Caspersen
Chefanalytiker

Ulige formueindkomster er motoren bag stigende ulighed

Uligheden i indkomster er steget jævnt over de seneste ti år. Det største bidrag til denne udvikling kan tilskrives udviklingen i formueindkomster, der både er vokset i størrelse og er blevet endnu mere ulige fordelt end tidligere. De ulige formueindkomster er et direkte resultat af, at formuen er meget ulige fordelt i Danmark. Kun en mindre del af udviklingen kan tilskrives demografiske og strukturelle forhold som stigende uddannelsesniveau og flere ældre i befolkningen.

Kontakt

Chefanalytiker

Sune Caspersen

📞 26 20 02 28

✉️ sc@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Den stigende indkomstulighed over de seneste ti år kan især henføres til formueindkomsterne fra aktier og kapitalindkomst. Det er den del af indkomsten, som isoleret set bidrager mest til højere ulighed over perioden. Demografiske faktorer som højere uddannelsesniveau og flere ældre forklarer kun en mindre del af udviklingen.
- Over de seneste ti år har alle indkomstgrupper oplevet reel fremgang i deres købekraft på trods af den høje inflation i de seneste år. Danskerne med de største indkomster har dog oplevet en langt kraftigere indkomstvækst end nogen anden gruppe. På 10 år er den rigeste procents indkomster øget med 50 pct. korrigeret for inflation.
- Indkomst udviklingen har også været skæv på tværs af geografi, hvor tendensen har været, at jo højere indkomst et område har haft i udgangspunktet, des højere indkomstvækst har området oplevet i den efterfølgende periode. Derudover trækker flyttemønstre også i retning af stigende geografisk ulighed.

Om temaet

I dette tema undersøger vi udviklingen i indkomsterne, hvor det særligt er udviklingen i indkomstforskellene over de seneste ti år, der er central.

Opgørelsen af indkomstforskelle tager udgangspunkt i den disponible indkomst. Den disponible indkomst er indkomsten efter skat og renteudgifter tillagt lejeværdi af egen bolig for boligejere og er et udtryk for familiernes forbrugs- og opsparingsmuligheder i et givent år. Den disponible indkomst er korrigeret for stordriftsfordele, så den kan sammenlignes på tværs af forskellige familietyper. Derudover er tallene renset for inflation, så der er tale om den reale udvikling i indkomsten. Den kan derfor tolkes som udviklingen i forbrugsmulighederne for forskellige grupper.

Større ulighed i indkomster

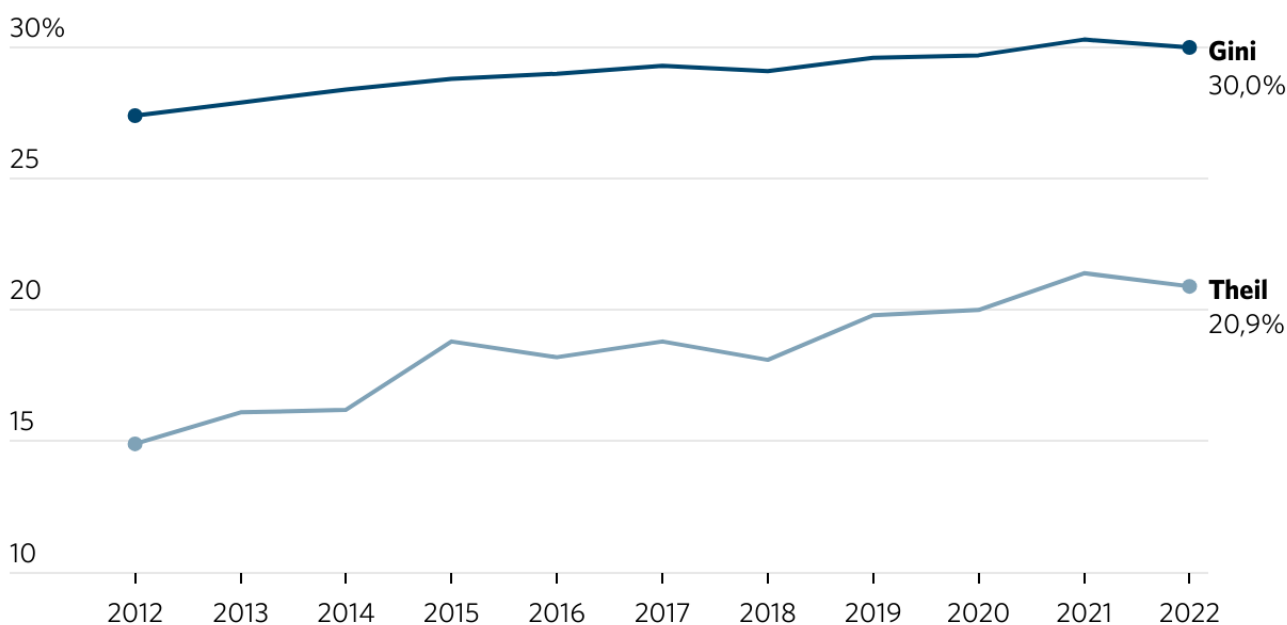
Indkomstforskellene mellem danskerne er støt voksende, selvom der fra år til år kan være mindre udsving. Det viser Figur 1, hvor udviklingen i to mål for den samlede indkomstulighed, Gini-koefficienten og Theil-indekset, er opgjort for perioden 2012 til 2022. I 2022 var Gini-koefficienten vokset til 30,0 pct. fra 27,4

pct. i 2012, mens Theil-indekset i samme periode steg fra 14,9 pct. til 20,9 pct. De to ulighedsmål opgøres ikke på den samme skala, hvorfor niveauforskellene er uden betydning for tolkningen.

FIGUR 1

Jævnt stigende indkomstulighed over de seneste ti år

Figuren viser udviklingen i Gini-koefficienten og Theil-indekset fra 2012 til 2022.

Anm.: Opgjort på baggrund af husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Gini-koefficienten er opgjort på baggrund af alle familier med fuldt skattepligtige voksne. Theil-indekset er opgjort på baggrund af familier med positiv disponibel indkomst, da den ikke kan beregnes ved negativ eller nulindkomst.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Spørgsmålet er, om den stigende ulighed blot er udtryk for forandringer i demografien eller andre strukturelle forhold. Hvis der f.eks. er kommet flere studerende, som gennemsnitligt har lavere indkomst, kan det give udslag i en højere Gini-koefficient, uden at det nødvendigvis er udtryk for, at uligheden i samfundet er steget. Flere ældre og højere uddannelsesniveau i befolkningen kan ligeledes påvirke den opgjorte ulighed på en måde, som ikke entydigt kan tolkes som godt eller skidt.

Den udvikling, vi har oplevet over de seneste ti år, kan kun i mindre grad tilskrives demografiske og strukturelle forhold. Det fremgår af Figur 2, hvor der er skønnet over, hvor stor en andel af stigningen i de to ulighedsmål, der kan tilskrives en ændret demografisk sammensætning af befolkningen. Der er tale om et relativt simpelt skøn, hvor de forskellige befolkningsgrupper på tværs af alder, uddannelsesniveau mv.

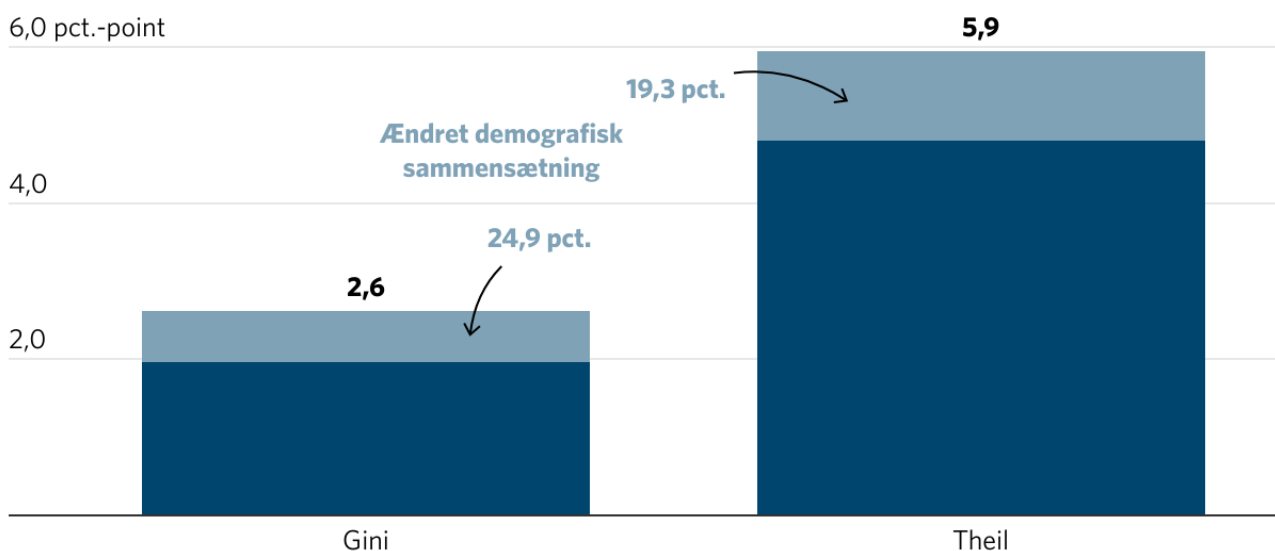
er vægtet, så hver befolkningsgruppe udgør den samme andel i slutåret (2022) som i startåret (2012). Metoden er beskrevet nærmere i boks 1.

Målt på Gini-koefficienten kan de demografiske ændringer forklare omkring en fjerdedel af udviklingen, mens det på Theil-indekset er en femtedel. At demografiske ændringer kun kan forklare en mindre del af den stigende ulighed over perioden er ikke overraskende, da der kun er tale om en periode på ti år. Det er hovedsageligt stigende uddannelsesniveau og ændret alderssammensætning blandt de demografiske faktorer, der bidrager til de stigende indkomstforskelle.¹

FIGUR 2

Mindre del af højere ulighed kan tilskrives ændret demografi

Figuren viser, hvor meget af ændringen i Gini-koefficienten og Theil-indekset fra 2012 til 2022, der kan tilskrives ændringer i den demografiske sammensætning af befolkningen.

Anm.: Opgjort på baggrund af husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Korrektion for demografi foretaget ved at vægte befolkningen i 2022, så andelen i forskellige befolkningsgrupper svarer til niveauet i 2012. Vægtning på baggrund af alder, herkomst, uddannelsesniveau, studieaktivitet, familietype og pardannelse.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Ulige formueindkomster er drivkraft bag stigende ulighed

Da de demografiske faktorer kun forklarer en mindre del af udviklingen i indkomstforskelle, er det nærliggende at tage et kig på, hvad der ellers kan ligge bag den stigende ulighed over de seneste ti år. Figur 3 viser, hvordan udviklingen i Gini-koefficienten kan dekomponeres på de forskellige indkomstkompener som løn, overførselsindkomst, formueindkomst mv. Bidragene fra de enkelte komponenter kan opdeles i en størrelseseffekt og en fordelingseffekt. Et positivt bidrag betyder, at en indkomstkompener har øget indkomstforskellene, mens et negativt bidrag betyder, at indkomstkompeneren har reduceret indkomstforskellene.²

Størrelseseffekten måler bidraget til ændringen i ulighed fra, at en indkomstkompener fylder mere (eller mindre) i den samlede indkomst. For eksempel har offentlige overførselsindkomster udviklet sig fra at udgøre mere end en fjerdedel af den disponible indkomst (før skat) til godt en femtedel – de udgør altså en mindre andel af indkomsterne. Det kan bl.a. tilskrives mindreregulering af overførselsindkomsterne relativt til lønudviklingen. Offentlige overførsler er primært målrettet personer med ingen eller lav indkomst, og derfor har de en indkomstudjævnende effekt. Da de offentlige overførsler udgør en *mindre* andel over perioden, så er størrelseseffekten *positiv*, da lavere offentlige overførsler *øger* indkomstforskellene.

Fordelingseffekten måler bidraget fra ændringen i, hvor lige eller ulige indkomstkompeneren er fordelt. Hvis vi igen tager udgangspunkt i de offentlige overførsler, er der en *negativ* fordelingseffekt. De offentlige overførsler er altså mere målrettet de laveste indkomstgrupper i dag end for ti år siden, hvilket bl.a. hænger sammen med, at færre er offentligt forsørgede. Den ændrede fordeling af offentlige overførsler bidrager dermed til at *mindre* indkomstforskellene.

De to effekter kan summeres for at finde det samlede bidrag til udviklingen i Gini-koefficienten i procentpoint. Den største drivkraft bag den stigende ulighed over de seneste ti år ifølge denne dekomponering er formueindkomsternes udvikling, da de både fylder mere i den samlede indkomst og er blevet mere ulige fordelt. Formueindkomster tæller aktieudbytter og realiserede aktieavancer samt øvrig kapitalindkomst. Deres bidrag kan opgøres til i alt ca. 1,9 procentpoint ud af en stigning i Gini-koefficienten på 2,6 procentpoint. Herfra skal dog fratrækkes skat af aktie- og kapitalindkomst, som ikke kan opgøres særskilt på baggrund af de tilgængelige data. Det ses da også, at bidraget fra skatterne trækker udviklingen i den modsatte retning, da skatterne er med til at udjævne de stigende indkomstforskelle. Skatternes store indkomstudjævnende bidrag skal dog ses i lyset af, at også andre indkomstkompener som overskud af selvstændig virksomhed er vokset markant og bidrager til stigende ulighed.

FIGUR 3

Ulige formueindkomster er største drivkraft bag stigende ulighed seneste ti år

Figuren viser, hvordan udviklingen i Gini-koefficienten fra 2012 til 2022 kan dekomponeres på forskellige indkomsttyper i en størrelses- og fordelings effekt. De to effekter summer til *Bidrag i alt* og er opgjort i procentpoint.

	Størrelseseffekt	Fordelingseffekt	Bidrag i alt
Formueindkomst	0,58	1,27	1,85
Renteudgifter	1,31	-0,40	0,92
Overskud af selvstændig virksomhed	0,79	-0,13	0,66
Offentlige overførsler	1,31	-0,84	0,47
Lønindkomst	-0,15	0,40	0,25
Udbetalinger af private pensioner	0,17	-0,78	-0,61
Skatter i alt	-0,53	-0,63	-1,16

Anm.: Opgjort på baggrund af husstandsækvivalerede indkomster. Honorarer og residualindkomst, herunder underholdsbidrag, er udeladt fra figuren. Formueindkomst omfatter aktieindkomst, kapitalindkomst og imputeret afkast af egen bolig.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Udover de demografiske forhold og bidragene fra de enkelte indkomstkomponenter, kan der også være politiske tiltag på skatte- og ydelsesområdet, der har haft betydning for indkomstuligheden.

Større forbrugsmuligheder for alle indkomstgrupper over de seneste ti år på trods af inflation

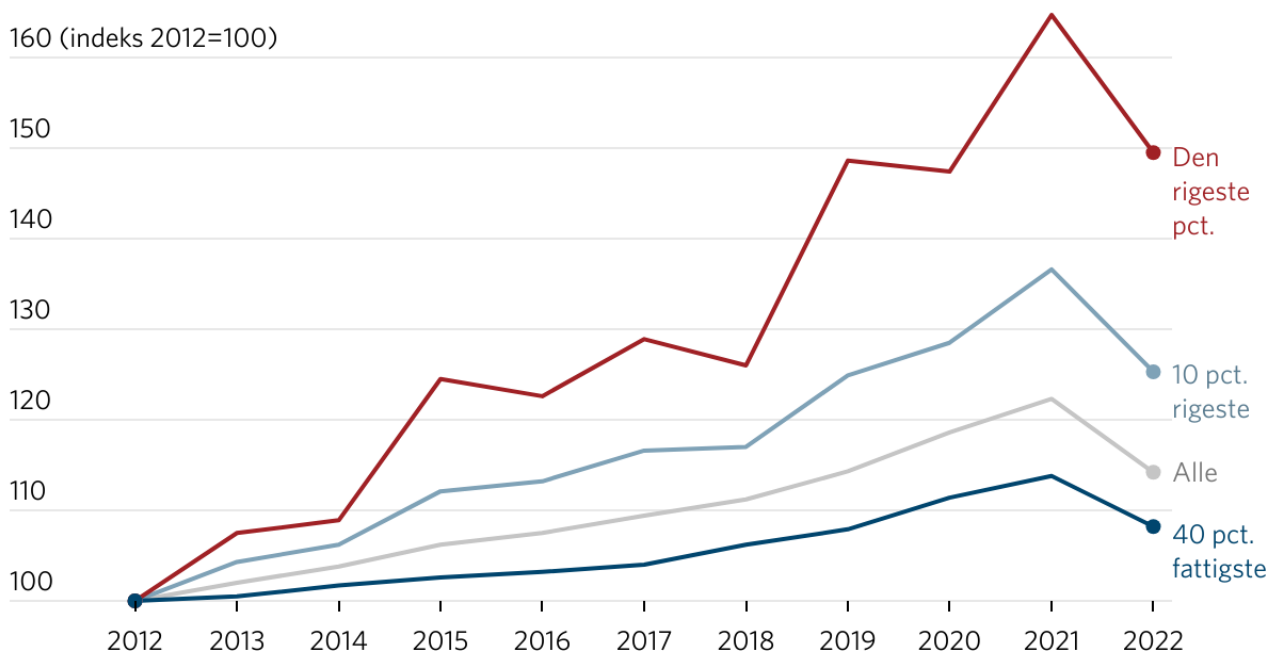
Over de seneste mange år har de fleste danskere oplevet, at indkomsterne er vokset og det i et tempo, der har overgået inflationen. Dermed har den gennemsnitlige dansker såvel som dem i toppen og bunden af indkomstfordelingen haft velstandsfremgang. I toppen blandt de rigeste danskere har fremgangen dog været størst. Det viser Figur 4.

Den stabile velstandsfremgang blev dog i 2022 afløst af et fald i de disponible indkomster, når der korrigeres for inflation. Faldet i den reale disponible indkomst for den gennemsnitlige dansker skyldes den høje inflation, der betød en årsstigning i forbrugerprisindekset på hele 7,7 pct. i 2022.

FIGUR 4

Indkomstuligheden er steget fordi de rigeste er blevet meget rigere

Figuren viser udviklingen i den reale disponible indkomst siden 2012. Udviklingen er opgjort relativt til udgangspunktet i 2012.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Tabel 1 viser, hvordan den gennemsnitlige indkomst har udviklet sig på tværs af indkomstfordelingen. I tabellen er hele befolkningen inddelt i ti lige store grupper, indkomstdeciler, og tabellen viser, at den gennemsnitlige indkomst er vokset realt på tværs af hele indkomstfordelingen over de seneste ti år. Fra 2021 til 2022 har den reale indkomstudvikling dog været negativ for alle indkomstgrupper, som følge af den høje inflation. I tabellen fremgår desuden indkomstudviklingen for den rigeste procent af danskerne.

Inflationen overgik indkomstudviklingen i 2022

Tabellen viser den gennemsnitlige disponible indkomst fordelt på indkomstgrupper, herunder indkomstdeciler, og udviklingen i den reale disponible indkomst.

	Kr. (2024-priser)			Pct.	
	2012	2021	2022	2012-2022	2021-2022
10 pct. fattigste	107.615	119.101	112.812	4,8%	-5,3%
2. decil	165.107	186.524	177.880	7,7%	-4,6%
3. decil	192.288	219.523	208.953	8,7%	-4,8%
4. decil	217.777	252.169	238.902	9,7%	-5,3%
5. decil	244.576	286.761	270.224	10,5%	-5,8%
6. decil	272.336	322.773	302.862	11,2%	-6,2%
7. decil	303.475	363.389	339.843	12,0%	-6,5%
8. decil	342.139	414.095	386.151	12,9%	-6,7%
9. decil	399.181	490.031	455.422	14,1%	-7,1%
10 pct. rigeste	641.218	876.128	803.206	25,3%	-8,3%
Den rigeste pct.	1.525.733	2.513.048	2.281.201	49,5%	-9,2%
Alle	288.571	353.049	329.625	14,2%	-6,6%

Anm.: Den rigeste procent indgår også i de 10 pct. rigeste.

Tabel: • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Tærsklen for at tilhøre den rigeste tiendedel er på godt en halv million kroner i disponibel indkomst, altså indkomst efter skat fratrukket renteudgifter og tillagt imputeret afkast af egen bolig. Indkomsten er desuden korrigeret for stordriftsfordele, og tallene er normeret til en enlig voksen. Det viser Tabel 2.

Tabellen angiver grænseværdierne for at indgå i de forskellige indkomstgrupper.

Der skal en endnu højere indkomst til for at tilhøre den rigeste ene procent af danskerne. Det kræver nemlig en disponibel indkomst på knap 1,1 mio. kr., mens indkomsten skal runde 3,5 mio. kr. for at tilhøre den rigeste promille (en ud af 1.000).

Udviklingen i indkomstgrænserne afslører også, at der over de seneste ti år, er blevet markant længere op til de øverste indkomstgrupper. Det afspejler, at indkomsterne er vokset hurtigere i toppen – og i særdeleshed i den absolutte top – end noget andet sted.

TABEL 2

Godt en halv million kroner efter skat skal der til for at indgå i den rigeste tiendedel af befolkningen

Tabellen viser grænseværdier for disponibel indkomst for at indgå i de forskellige indkomstgrupper. Beløb er husstandsækvivaleret.

	Kr. (2024-priser)			Pct.	
	2012	2021	2022	2012-2022	2021-2022
2. decil	146.777	163.406	156.294	6,5%	-4,4%
3. decil	180.029	204.668	194.965	8,3%	-4,7%
4. decil	204.714	235.144	223.428	9,1%	-5,0%
5. decil	231.105	269.365	254.441	10,1%	-5,5%
6. decil	258.137	304.352	286.157	10,9%	-6,0%
7. decil	287.075	341.955	320.319	11,6%	-6,3%
8. decil	321.063	386.396	360.793	12,4%	-6,6%
9. decil	365.919	445.412	414.794	13,4%	-6,9%
10 pct. rigeste	441.728	547.562	507.452	14,9%	-7,3%
Den rigeste pct.	850.432	1.175.929	1.067.260	25,5%	-9,2%
Den rigeste 0,1 pct.	2.295.595	3.967.881	3.538.070	54,1%	-10,8%

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Nord for København er indkomsterne højere end i resten af landet

Figur 5 viser den gennemsnitlige disponible indkomst i hver af landets kommuner. De mørkeblå kommuner er der, hvor indkomsten er højest, mens de lyseblå kommuner er der, hvor den er lavest.

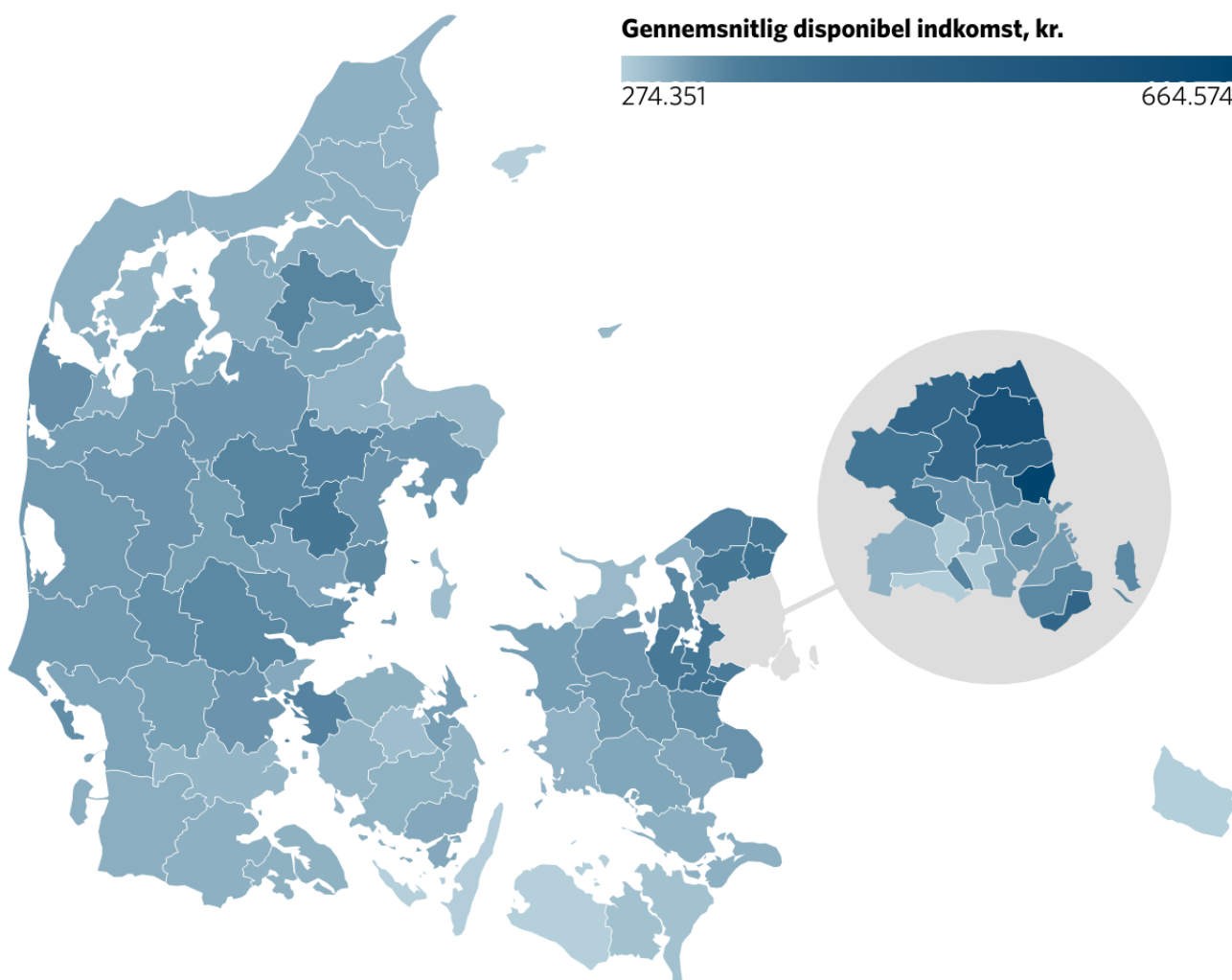
Figuren viser, at Danmarkskortet er præget af få højdespringere nord for København, mens variationen i de øvrige dele af landet er langt mere begrænset. I Gentofte Kommune har borgerne den højeste gennemsnitlige disponible indkomst på ca. 664.600 kr. efterfulgt af Rudersdal Kommune med 587.700 kroner og Hørsholm Kommune med 547.400 kr. Herefter er der langt nede til fjerdepladsen, som Lyngby-Taarbæk Kommune indtager med en gennemsnitlig disponibel indkomst på 457.100 kr.

I den anden ende af skalaen finder vi kommunerne Lolland, Ærø, Læsø, Bornholm, Langeland og Ishøj. Disse seks kommuner har det tilfælles, at den gennemsnitlige disponible indkomst er mindre end 280.000 kr.

I toppen af skalaen er den gennemsnitlige indkomst i kommunerne Gentofte og Rudersdal således over dobbelt så stor som den gennemsnitlige indkomst i de kommuner, der ligger i bunden af skalaen.

Gentofte-borgerne har de suverænt højeste indkomster

Figuren viser den gennemsnitlige disponible indkomst i hver kommune.

Anm.: Opgjort på baggrund af husstandsækvivaleret disponibel indkomst. 2022-data fremskrevet til 2024-prisniveau på baggrund af forbrugerprisudviklingen.

Kort: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Over de seneste ti år er indkomsterne vokset markant mere i én kommune end i resten af landet. I Gentofte Kommune er den gennemsnitlige disponible indkomst vokset med 31,4 pct., når tallene korrigeres for inflation. Det viser Figur 6.

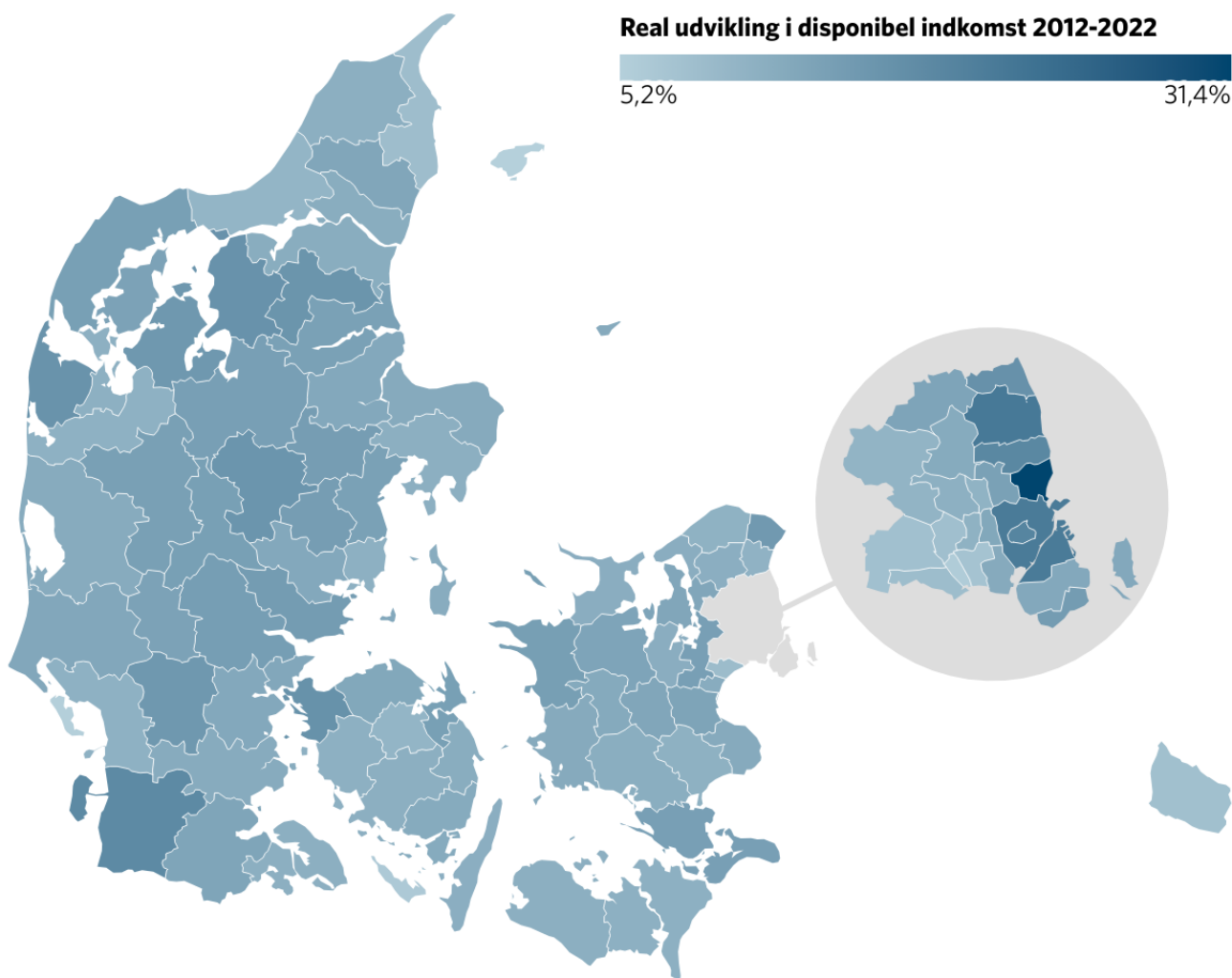
Som kortet viser, er der ingen kommuner, der kommer i nærheden af udviklingen i Gentofte Kommune. Samtidig er der et stort spænd fra top til bund, da udviklingen i indkomsten i de kommuner, hvor væksten

har været svagest, blot er på 5-6 pct. Det drejer sig om kommunerne Læsø, Fanø og Vallensbæk. De næste i rækken består af to ø-kommuner, nogle Vestegnskommuner og Frederikshavn Kommune i Nordjylland.

FIGUR 6

Indkomsterne er vokset markant mest i Gentofte Kommune

Figuren viser den reale udvikling i gennemsnitlig disponibel indkomst i hver kommune fra 2012 til 2022.

Anm.: Opgjort på baggrund af husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Indkomstdata fremskrevet til 2024-prisniveau på baggrund af forbrugerprisudviklingen.

Kort: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Tendens til højere vækst i indkomsterne dér, hvor indkomsten i forvejen var høj

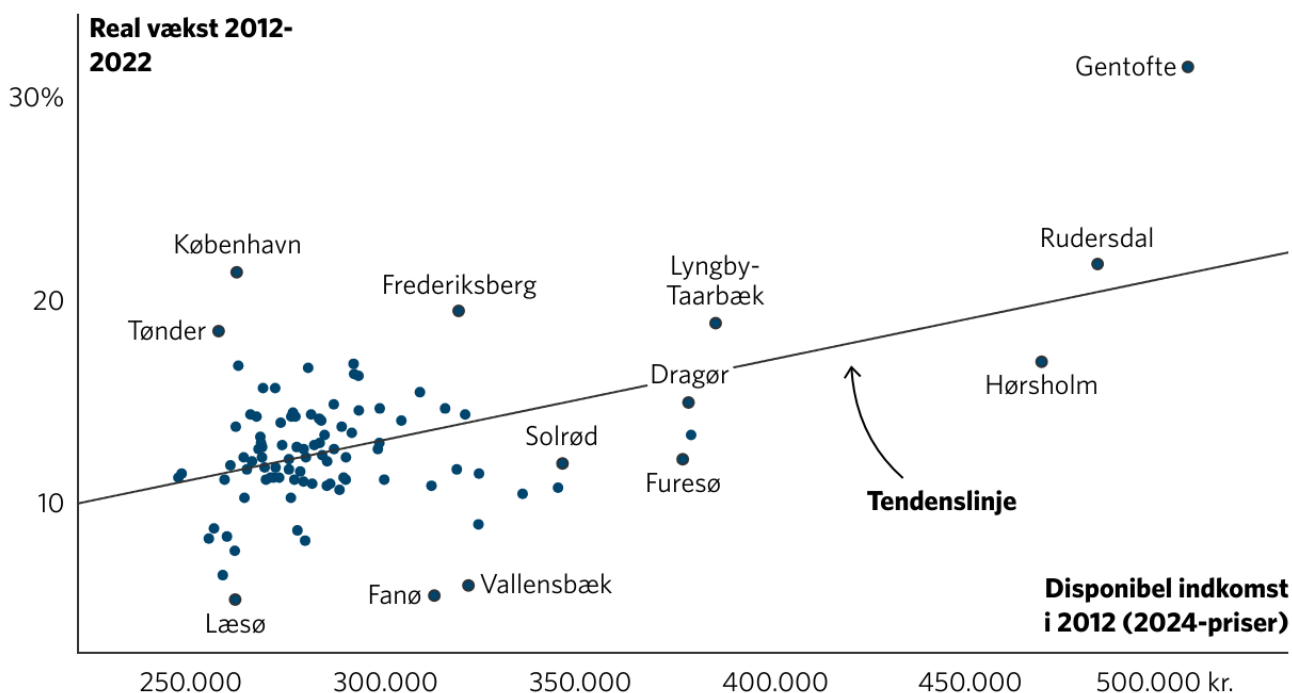
Der er en sammenhæng mellem indkomstudviklingen i de seneste ti år og den gennemsnitlige indkomst i kommunerne i udgangspunktet, altså i 2012.

De kommuner, hvor indkomsten i udgangspunktet var høj, har også oplevet større indkomstfremgang i perioden, mens indkomstudviklingen har været svagere i de kommuner, hvor udgangspunktet var lavere. Det viser Figur 7. Tendenslinjen angiver en lineær trend. En lineær tendens kan være påvirket af ekstreme observationer, såkaldte "outliers". Men selv hvis f.eks. Gentofte Kommune udelades fra beregningen, er der en tendens til højere indkomstvækst i de rigeste kommuner. Tendenslinjens hældning viser, at i de kommuner, hvor borgerne havde en indkomst, der var 50.000 kr. højere i udgangspunktet, har haft en vækst i indkomsten, der er 2 procentpoint højere.

Figuren viser også, at der er betydelig variation rundt om denne trend. F.eks. har Københavns Kommune oplevet stor fremgang i den gennemsnitlige disponible indkomst blandt borgerne på trods af, at udgangspunktet i 2012 var i den lave ende. Det kan bl.a. tilskrives flyttemønstre, altså at tilflyttere til kommunen i perioden generelt har en højere indkomst, hvilket er med til at øge den gennemsnitlige indkomst i kommunen.³

Tendens til højere indkomstvækst i de rigeste kommuner

Figuren viser for hver kommune den gennemsnitlige disponible indkomst i 2012 og udviklingen i indkomsten fra 2012 til 2022 opgjort i procent.

Anm.: Opgjort på baggrund af husstandsækvivaleret disponible indkomst. Beløb er opgjort i 2024-prisniveau fremskrevet med forbrugerprisudviklingen. Tendenslinjen angiver en lineær trend mellem kommunens disponible indkomst i 2012 og den efterfølgende vækst i perioden 2012 til 2022.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Overblik: Find tallene for din kommune

Tabel 3 opsummerer tallene fra de foregående figurer for hver kommune. Tabellen viser for hver kommune den gennemsnitlige disponible indkomst i 2012 og 2022 og udviklingen i procent.

Tallene er renset for inflation, hvilket vil sige, at der er tale om den reale udvikling. Den reale udvikling i den disponible indkomst kan tolkes som udviklingen i borgernes købekraft i den pågældende kommune.

Indkomsterne er vokset i vidt forskellige tempi på tværs af landets kommuner

Tabellen viser de ti kommuner, hvor den gennemsnitlige disponible indkomst er vokset kraftigst over de seneste ti år. Opgørelsen er korrigeret for inflation. Derudover viser tabellen også bidraget til udviklingen i den gennemsnitlige disponible indkomst fra tilflyttere i perioden.

Kommune	Kr. (2024-priser)		Pct.	
	2012	2022	▼ 2012-2022	Tilflytterbidrag
Gentofte	505.900	664.600	31,4%	9,6%
Rudersdal	482.800	587.700	21,7%	0,8%
København	261.800	317.700	21,3%	5,3%
Frederiksberg	318.800	380.700	19,4%	2,7%
Lyngby-Taarbæk	384.700	457.100	18,8%	-0,6%
Tønder	257.100	304.400	18,4%	-0,8%
Hørsholm	468.400	547.400	16,9%	3,3%
Middelfart	291.800	340.900	16,8%	1,2%
Vesthimmerlands	262.200	306.100	16,7%	-0,5%
Lemvig	280.100	326.600	16,6%	1,7%
Hele landet	288.600	329.600	14,2%	-

Yderligere 88 rækker er ikke vist.

Anm.: Opgjort på baggrund af husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Beløb er opgjort i 2024-prisniveau fremskrevet med forbrugerprisudviklingen. Bidraget fra tilflyttere er opgjort som den relative forskel på tilflytternes indkomst i 2022 til indkomsten i 2012 for de beboere, der boede i kommunen i 2012 og også gør det i 2022. Bidraget er herefter skaleret i forhold til tilflytternes andel af det samlede antal beboere. Tilflyttere fra andre kommuner i landet samt tilflyttere fra udlandet er medregnet.

Tablet: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Stor geografisk forskel på, hvad man typisk tjener

Det er muligt at undersøge indkomstforskellene på et mere geografisk detaljeret niveau end kommuner. I det følgende ser vi på, hvordan indkomsten varierer på tværs af landets omkring 2.000 sogne. Sognene er

den mindste administrative geografiske enhed på landsplan.

De fleste kommuner kan opdeles i mange sogne, hvilket medfører, at antallet af indbyggere i nogle sogne er meget lavt. Opgørelser på baggrund af få personer er behæftet med større usikkerhed, og vi udelader derfor de mindste sogne med færre end 200 indbyggere eller 100 voksne.

Der kan også være stor forskel på befolkningssammensætningen på tværs af sogne. For at tage højde for socioøkonomiske forskelle - altså antallet af pensionister, studerende, børn, mv. - undersøger vi først og fremmest forskellene på, hvad en beskæftiget person tjener. Her ser vi udelukkende på erhvervsindkomsten før skat, altså den indkomst, der knytter sig til beskæftigelse. Derved udelades eventuelle forskelle, der stammer fra formue- og boligforhold.

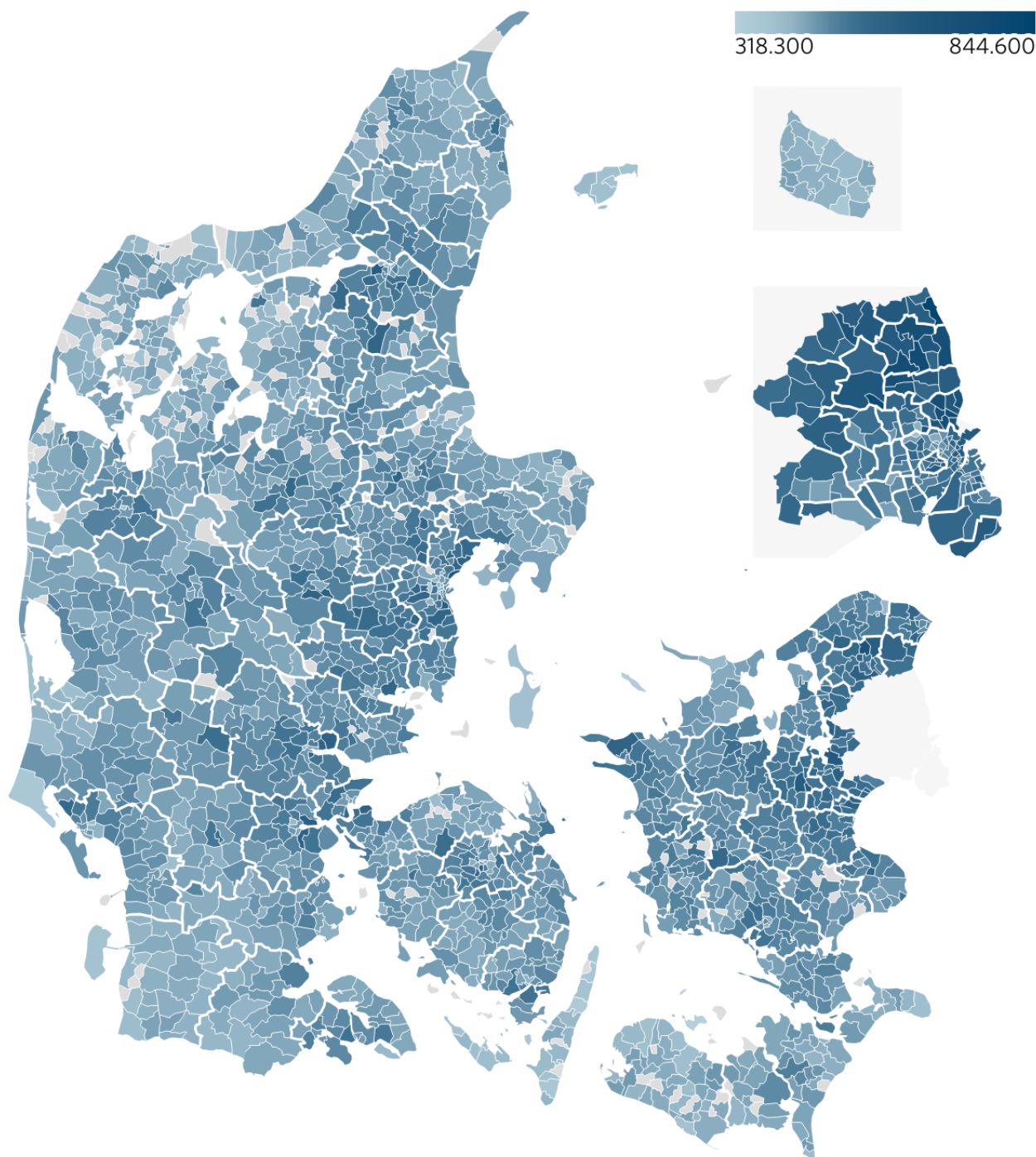
Derudover kan den gennemsnitlige indkomst i et sogn være påvirket i større eller mindre grad af ekstreme observationer, f.eks. hvis der er få beskæftigede i sognet, og én af dem er topdirektør. For at sige noget mere generelt om sognene tager vi derfor udgangspunkt i medianindkomsten, altså den typiske indkomst blandt beskæftigede i sognet. Derved undgås en eventuel kraftig påvirkning af opgørelsen fra enkelte personer.

Figur 8 viser, at den typiske erhvervsindkomst for beskæftigede varierer kraftigt på tværs af landets sogne. I de ti sogne, hvor den typiske erhvervsindkomst er størst, er indkomsten før skat på over 718.000 kr. om året svarende til ca. 60.000 kr. om måneden. Erhvervsindkomsten er opgjort inkl. pension.

Omvendt er indkomsten før skat for den typiske beskæftigede under 370.000 kr. om året svarende til ca. 31.000 kr. i de ti sogne, hvor den er mindst.

Stor forskel på den typiske indkomst rundt i landet

Kortet viser den typiske erhvervsindkomst inkl. pension for beskæftigede i landets sogne.

Anm.: Erhvervsindkomst omfatter samlet lønindkomst, overskud af selvstændig virksomhed og honorarer i alt inkl. pension. Familier med negativ disponibel indkomst er udeladt fra opgørelsen. Sogne med under 200 indbyggere er udeladt og fremgår af kortet med grå farve. 2022-data fremskrevet til 2024-priser med forbrugerprisindekset. Antal personer afrundet til nærmeste 10. Studerende er udeladt fra opgørelsen. Bopæl opgjort pr. 1. januar 2023.

Kort: • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Som nævnt ovenfor kan der være gode grunde til at kontrollere for forskellige socioøkonomiske forhold og enkeltpersoners indflydelse, når indkomstforskellene opgøres på tværs af landets sogne. Ulempen ved at afgrænse opgørelsen til f.eks. beskæftigede og fokusere på medianindkomsten er dog, at man derved ser bort fra nogle af de forskelle, der faktisk reelt eksisterer.

Derfor viser Figur 9 den gennemsnitlige disponible indkomst på tværs af alle voksne i landets sogne. Figuren viser – ikke overraskende – at der er større forskelle mellem sognene, når der måles på den gennemsnitlige disponible indkomst sammenlignet med den typiske erhvervsindkomst for beskæftigede.

Den disponible indkomst varierer kraftigt på tværs af landet

Kortet viser den gennemsnitlige disponible indkomst for voksne i hvert af landets sogne.

Anm.: Opgjort på baggrund af alle udeboende voksne på 18 år og derover. Disponibel indkomst er den samlede indkomst efter skat fratrukket renteudgifter og tillagt lejeværdi af egen bolig for boligejere. Familier med negativ disponibel indkomst er udeladt fra opgørelsen. Sogne med under 200 indbyggere er udeladt og fremgår af kortet med grå farve. 2022-data fremskrevet til 2024-priser med forbrugerprisindekset. Antal personer afrundet til nærmeste 10. Bopæl opgjort pr. 1. januar 2023.

Kort: • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Overblik: Find tallene for dit sogn

Tabel 4 opsummerer tallene for alle sognene, der indgår i datagrundlaget. Tabellen viser først og fremmest de ti sogne, hvor den typiske erhvervsindkomst for beskæftigede er størst. Derudover viser tabellen den gennemsnitlige disponible indkomst og erhvervsindkomst.

TABEL 4

De største indkomster er koncentreret i områder nord for København

Tabellen viser de ti sogne, hvor den typiske erhvervsindkomst for beskæftigede er størst. Derudover viser tabellen den gennemsnitlige disponible indkomst og erhvervsindkomst.

		Antal		Kr. (2024-priser)			
Sogn	Kommune	Indbyggere	Beskæftigede	Disp. indkomst (gns.)	Erhvervsindkomst (gns.)	Erhvervsindkomst (median)	
1	Rungsted Sogn	Hørsholm	6.210	2.850	820.100	1.255.600	844.600
2	Hareskov Sogn	Furesø	3.780	1.800	564.500	974.600	785.500
3	Søllerød Sogn	Rudersdal	7.760	3.300	597.200	1.027.600	762.700
4	Maglegårds Sogn	Gentofte	5.850	2.560	765.600	1.233.000	757.000
5	Ny Holte Sogn	Rudersdal	6.270	2.770	674.100	1.129.900	735.100
6	Helleruplund Sogn	Gentofte	6.220	2.830	604.200	1.095.500	731.200
7	Vedbæk Sogn	Rudersdal	7.440	3.320	910.100	1.160.900	728.700
8	Jægersborg Sogn	Gentofte	7.690	3.390	595.300	1.071.800	722.500
9	Gentofte Sogn	Gentofte	5.430	2.480	538.600	952.600	719.000
10	Virum Sogn	Lyngby-Taarbæk	11.380	5.320	530.700	930.400	718.500

Yderligere 1969 rækker er ikke vist.

Anm.: Disponibel indkomst opgjort på baggrund af alle udeboende voksne på 18 år og derover. Erhvervsindkomst inkl. pension opgjort for beskæftigede ekskl. studerende. Familier med negativ disponibel indkomst er udeladt fra opgørelsen. Sogne med under 200 indbyggere er udeladt og fremgår af kortet med grå farve. 2022-data fremskrevet til 2024-priser med forbrugerprisindekset. Antal personer afrundet til nærmeste 10. Bopæl opgjort pr. 1. januar 2023.

Tablet: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Lønnen er steget mest i toppen af lønfordelingen

Spredningen i lønindkomster er relativt lav i Danmark, men den er vokset over de seneste ti år. Det er særligt den højestlønnede tiendedel, der får en større del af den samlede lønsum i dag end tidligere.

Figur 10 viser for 30-59-årige lønmodtagere, hvor stor en andel af den samlede lønsum, som tilfalder henholdsvis de ti procent højestlønnede, 10. decil, de næsthøjest lønnede, 9. decil, og så videre. De ti procent af lønmodtagerne med de laveste lønninger befinder sig i 1. decil.

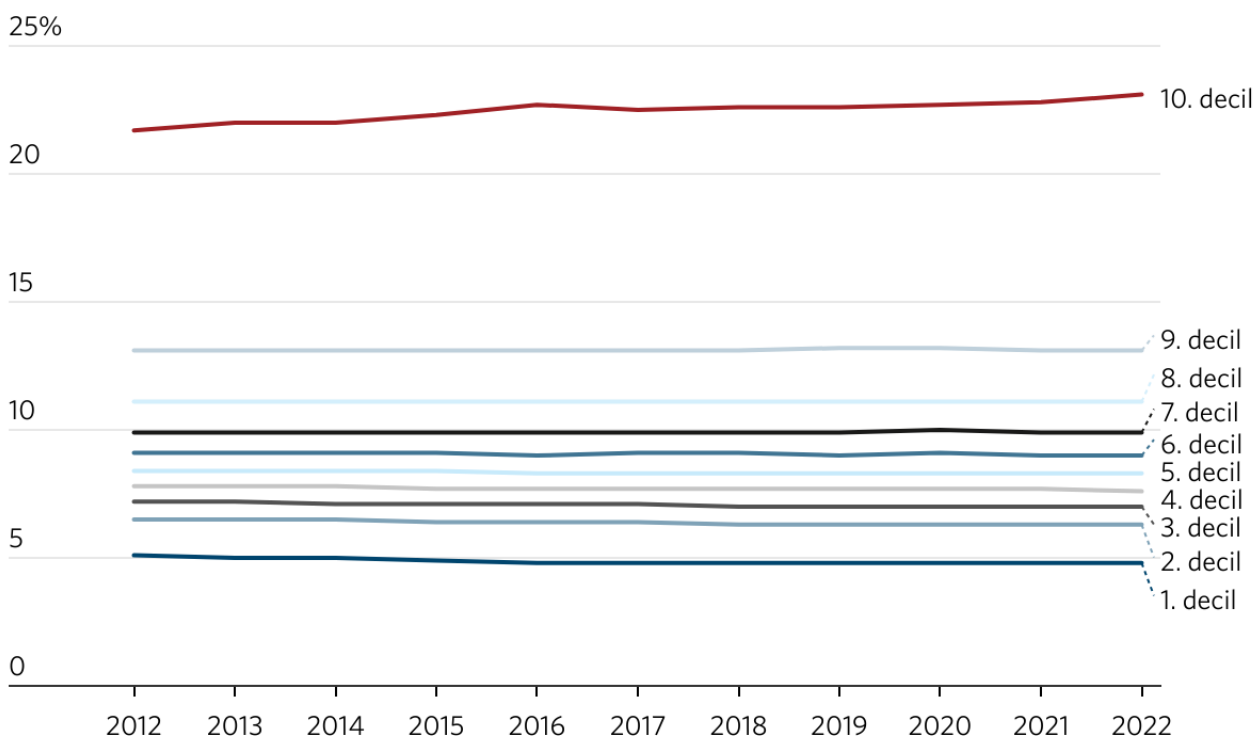
Over de seneste ti år er de ti procent højestlønnedes andel af den samlede lønsum vokset fra 21,7 til 23,1 pct. Blandt dem med næsthøjest lønninger i 9. decil, har andelen af lønsummen været nogenlunde konstant på 13,1 pct. I bunden af fordelingen blandt de ti procent lavestlønnede er andelen faldet fra 5,1 til 4,8 pct.

Lønindkomsten er opgjort inkl. pensionsbidrag og korrigeret for arbejdstid.

FIGUR 10

Lønnen er steget mest i toppen af lønfordelingen

Figuren viser udviklingen i andelen af den samlede lønsum, der tilfalder den højestlønnede tiendedel og øvrige grupper blandt 30-59-årige lønmodtagere.

Anm.: Lønindkomst opgjort som samlet erhvervsindkomst inkl. arbejdsgiveradministrerede pensionsindbetalinger for 30-59-årige lønmodtagere med beskæftigelse svarende til mindst 20 pct. af fuldtidsnorm i løbet af året. Lønnen er fuldtidskorrigeret på baggrund af årligt ATP-bidrag.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Almindelige lønmodtagere presses ud af de største byer

Almindelige lønmodtagere bosætter sig i stigende grad uden for de store byer. Det viser Figur 11. Over de seneste ti år er andelen af indbyggere i alderen 18 år til folkepensionsalderen, der kan kategoriseres som almindelige lønmodtagere, faldet i Storkøbenhavn på nær enkelte kommuner på den københavnske vestegn. I Aarhus og omegn samt Odense og Aalborg er der sket et tilsvarende fald. Det skal bl.a. ses i

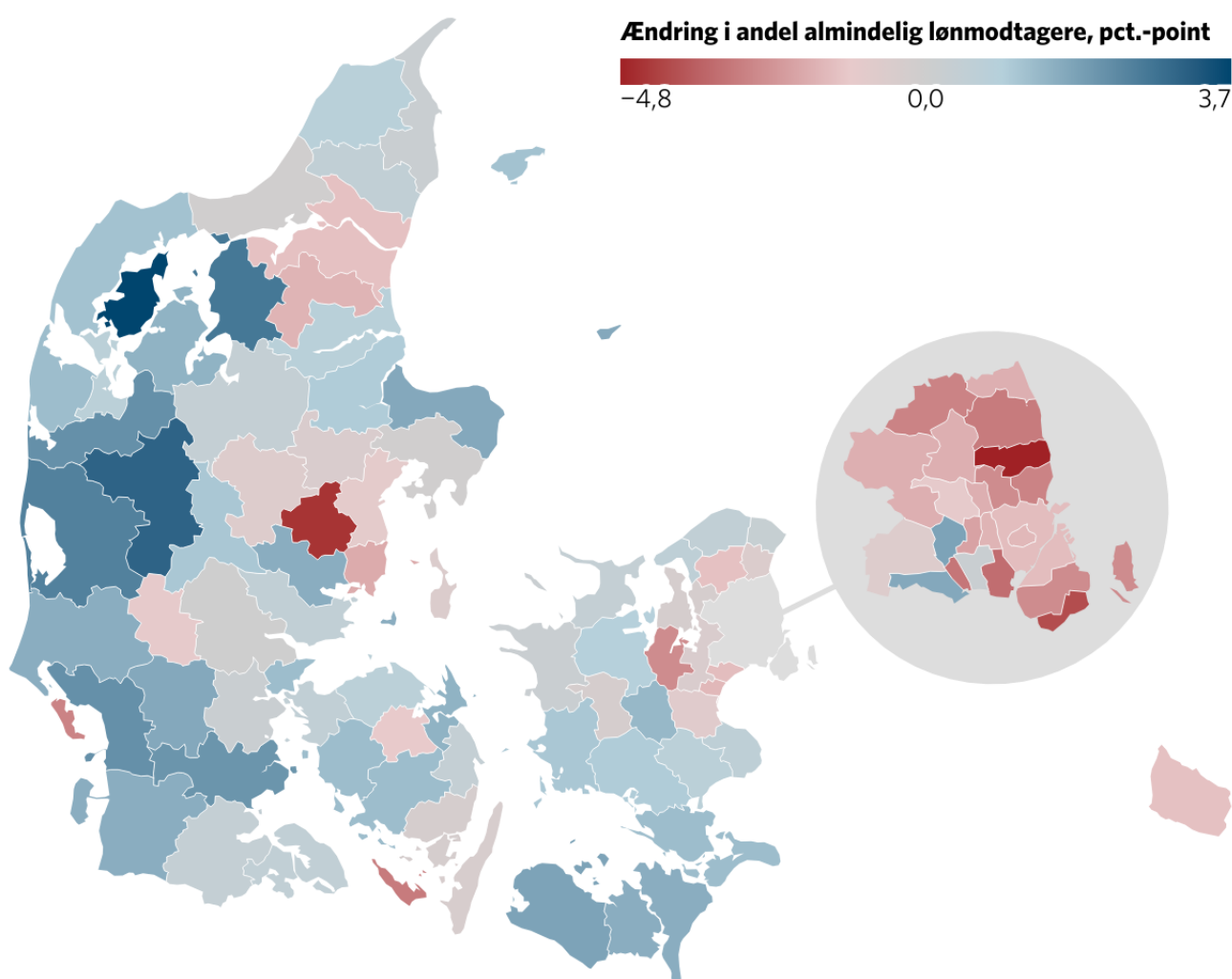
lyset af, at boligpriser og huslejer i private lejeboliger i disse områder er blevet så høje, at de i mange tilfælde er lukket land for almindelige lønmodtagere.

Almindelige lønmodtagere er i denne sammenhæng defineret som ufaglærte og faglærte lønmodtagere samt lønmodtagere med en kort eller mellemlang videregående uddannelse. Beskæftigede med ledelsesansvar eller under uddannelse indgår ikke i gruppen. Gruppen udgør ca. 50 pct. af befolkningen fra 18 år til folkepensionsalderen.

FIGUR 11

Almindelige lønmodtagere presses ud af de store byer

Figuren viser udviklingen fra 2012 til 2022 i andelen af kommunens indbyggere, der er almindelige lønmodtagere, i alderen 18 år til folkepensionsalderen i det pågældende år.

Kort: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

| Metode

Sådan har vi gjort

Udviklingen i befolkningens indkomster er undersøgt på baggrund af Danmarks Statistiks personregistre, der omfatter hele befolkningen og tager udgangspunkt i data fra bl.a. årsopgørelsen.

Det centrale indkomstbegreb, som indkomstuligheden opgøres på baggrund af, er den husstandsækvivalerede disponible indkomst. Det er indkomsten efter skat og renteudgifter tillagt beregnet lejeværdi af egen bolig. Herefter er den fordelt ligeligt mellem familiens medlemmer, dog hvor der tages højde for stordriftsfordele i familier bestående af flere voksne og børn. Den husstandsækvivalerede disponible indkomst afspejler derfor de forbrugs- og opsparingsmuligheder, den enkelte familie har i et givent år.

Demografisk betydning og dekomponering af indkomstkomponters betydning

Bidraget fra ændret demografisk sammensætning er undersøgt ved at vægte befolkningen i slutåret (2022), så andelen i forskellige befolkningsgrupper svarer til niveauet i startåret (2012). Vægtene er beregnet på individniveau på baggrund af alder, herkomst, uddannelsesnivea, studieaktivitet, familietype og pardannelse. Metoden følger overordnet set beregningen af demografiske og strukturelle faktoreres betydning for indkomstforskellene i bl.a. *Ulighedsredegørelsen 2020*, *Finansministeriet*. Det er muligt at dekomponere bidraget fra de enkelte demografiske faktorer til udviklingen i Theil-indekset. Denne dekomponering fremgår af bilaget.

Dekomponering af Gini-koefficienten i de forskellige indkomstelementers betydning tager udgangspunkt i *Lerman & Yitzhaki (1985)*'s dekomponering af bidrag fra delkomponenter til den samlede Gini-koefficient. Herefter kan bidragene opgøres i en størrelseseffekt og en fordelingseffekt. Størrelseseffekten måler bidraget til ændringen i ulighed fra, at en indkomstkompont fylder mere (eller mindre) i den

lige indkomstfordeling. Metoden er sammenlignelig med *Metode 1* anvendt i *Ulighedsredegørelsen 2020, Finansministeriet*. I bilaget er desuden opgjort størrelseseffekten relativt til fordelingen af den disponible indkomst, svarende til *Metode 2* anvendt i *Ulighedsredegørelsen 2020 og Fordeling & Incitament 2023, Finansministeriet*. For nogle indkomstkategorier, resulterer de to metoder i meget forskellige resultater, men man kan ikke sige, at den ene metode er mere rigtig end den anden. Begge metoder peger dog isoleret set på et stort bidrag fra størrelseseffekten til den øgede ulighed fra formueindkomster.

I bilaget fremgår yderligere de demografisk korrigerede bidrag fra indkomstkategorierne til udviklingen i Gini-koefficienten. Denne opgørelse skal dog tages med visse forbehold, da den demografiske korrektion blot er udtryk for en simpel vægtning og derfor ikke tager højde for generelle ligevægtseffekter.

Almindelige lønmodtagere

Til opgørelsen af almindelige lønmodtageres bosætningsmønstre er der taget udgangspunkt i befolkningen fra 18 år og op til folkepensionsalderen (ekskl. personer der har nået folkepensionsalderen). Almindelige lønmodtagere er herefter defineret som personer med lønmodtagerbeskæftigelse svarende til mindst 20 pct. af en fuldtidsnorm, der er ufaglært eller har en faglært, kort videregående eller mellemlang videregående uddannelse. Personer under uddannelse og lønmodtagerbeskæftigede med ledelsesansvar er dog udeladt fra gruppen.

Ændringen i bosætningen i hver kommune er opgjort som ændringen i andelen af personer i alderen 18 år til folkepensionsalderen, der kan kategoriseres som almindelig lønmodtager. Ændringen er opgjort i procentpoint. Almindelige lønmodtagere udgjorde i 2012 ca. 50,7 pct. af befolkningsgruppen, mens de udgjorde 50,0 pct. i 2022.

Bilag 1. Supplerende figurer og tabeller vedr. indkomstulighed

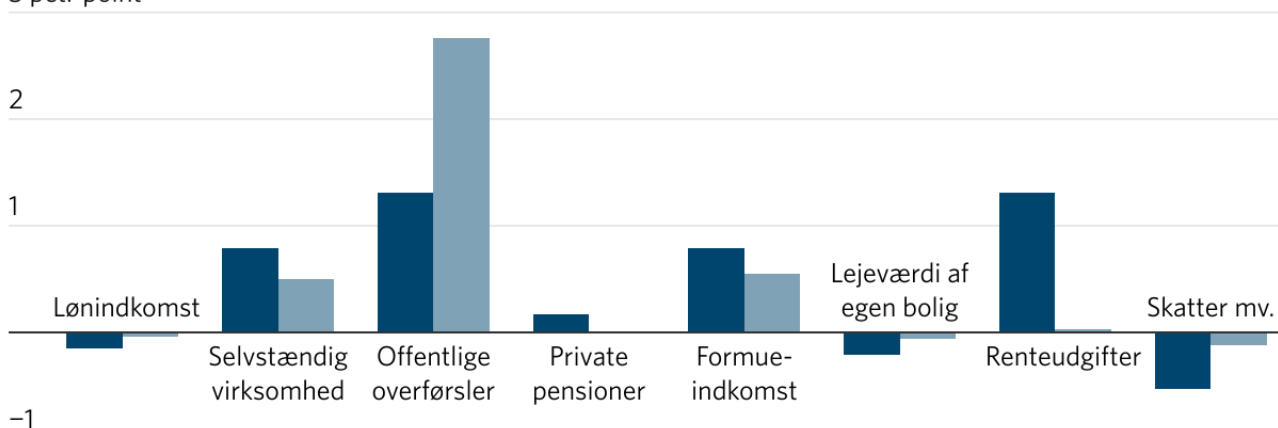
BILAGSFIGUR 1

Forskellige metoder giver forskellige resultater

Figuren viser, hvordan størrelseseffektens bidrag fra de enkelte indkomstkategorier adskiller sig med de to forskellige metoder til at beregne effekten. Størrelseseffekten måler bidraget til ændringen i ulighed fra, at en indkomstkategori fylder mere (eller mindre) i den samlede indkomst.

■ Metode 1 ■ Metode 2

3 pct.-point

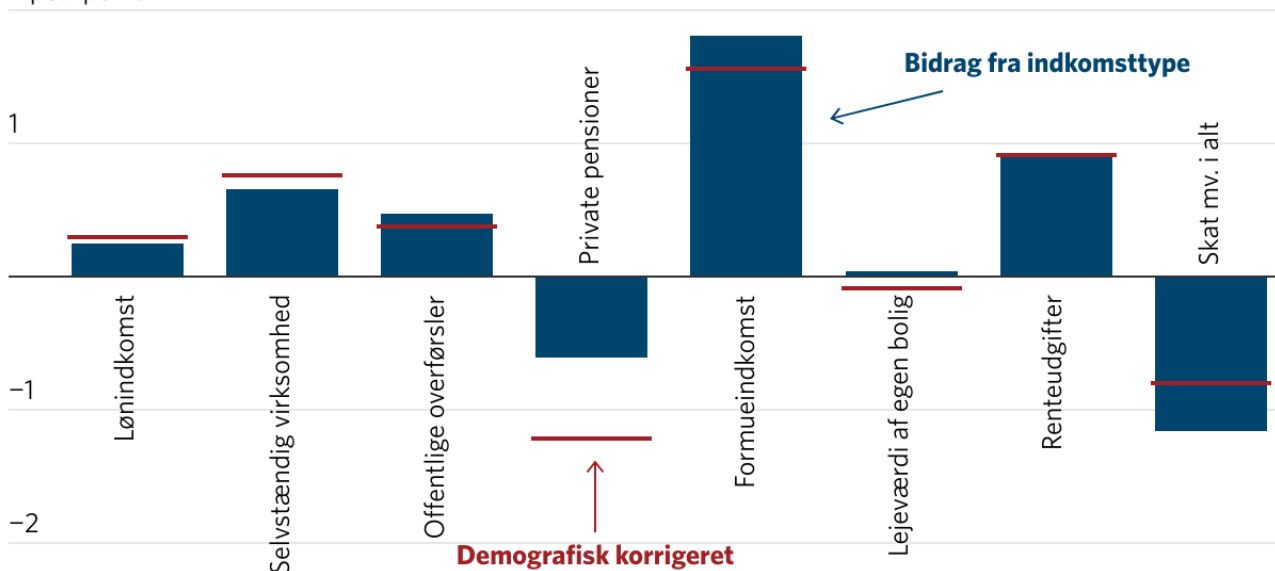
Anm.: Metode 1 opgør størrelseseffektens bidrag relativt til en helt lige indkomstfordeling, mens metode 2 opgør størrelseseffektens bidrag relativt til den faktiske fordeling af den disponible indkomst. Opgørelsen omfatter perioden 2012 til 2022.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Demografisk korrektion ændrer ikke nævneværdigt ved konklusioner omkring indkomstkomponters bidrag

Figuren viser, hvordan udviklingen i Gini-koefficienten fra 2012 til 2022 kan dekomponeres på forskellige indkomsttyper. Figuren viser desuden de enkelte bidrag korrigeret for demografiske ændringer.

2 pct.-point

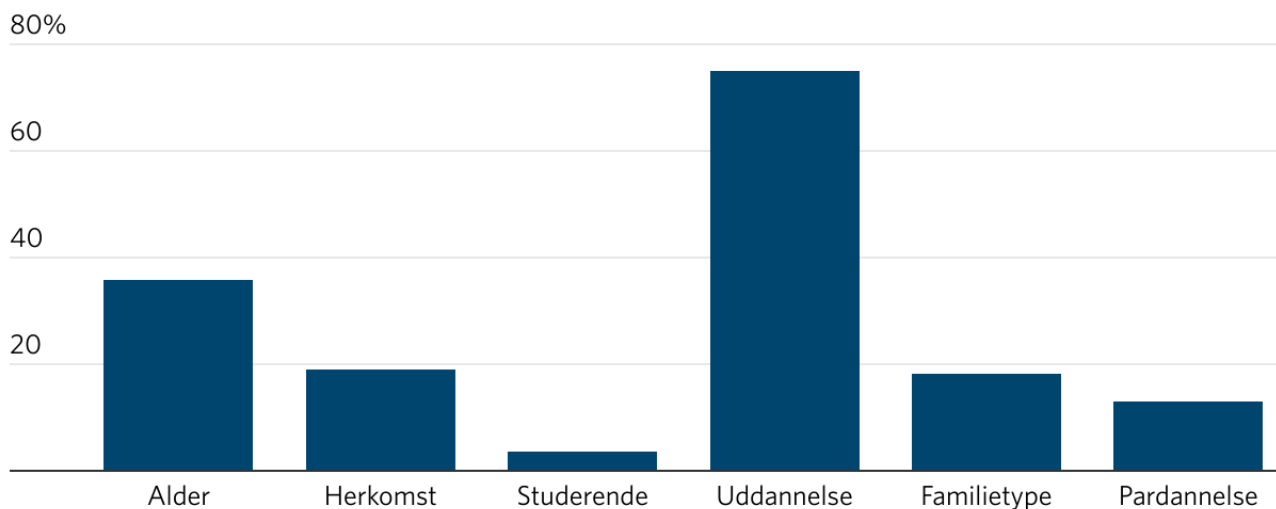

Anm.: Opgjort på baggrund af husstandsækvivaleret disponibel indkomst. Korrektion for demografi foretaget ved at vægte befolkningen i 2022, så andelen i forskellige befolkningsgrupper svarer til niveauet i 2012. Vægtning på baggrund af alder, herkomst, uddannelsesniveau, studieaktivitet, familietype og pardannelse.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

Højere uddannelsesniveau og flere ældre er største demografiske faktorer til at forklare stigende ulighed

Figuren viser, hvor meget de enkelte demografiske komponenter bidrager til den samlede ændring i ulighed opgjort ved Theil-indekset, der kan tilskrives ændret demografisk sammensætning.

Anm.: Andele summer ikke til 100 pct., da der ikke tages højde for krydseffekter mellem de demografiske komponenter ved denne dekomponering af Theil-indekset. Opgjort på baggrund af husstandsækvivaleret disponibel indkomst.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre.

Største bidrag til stigende indkomstulighed er fra formueindkomster

Tabellen viser en Gini-dekomponering af de forskellige indkomstkategorier i 2022 og dekomponering af bidrag til udviklingen i Gini-koefficienten fra 2012 til 2022.

	Andel af indkomst	Koncentrationskoefficient	Korrelationskoefficient	Størrelses-effekt	Fordelings-effekt	Bidrag i alt
Lønindkomst	0,953	0,498	0,775	-0,149	0,402	0,253
Honorarer	0,004	0,989	0,477	0,048	-0,004	0,044
Overskud af selvstændig virksomhed	0,073	1,099	0,703	0,789	-0,131	0,658
<i>Erhvervsindkomst i alt</i>	<i>1,031</i>	<i>0,500</i>	<i>0,827</i>	<i>0,297</i>	<i>0,659</i>	<i>0,956</i>
Offentlige overførsler	0,215	0,598	-0,460	1,308	-0,841	0,466
Private pensioner	0,083	0,892	0,274	0,167	-0,775	-0,609
Formueindkomst	0,053	1,338	0,769	0,793	1,018	1,811
Lejeværdi af egen bolig	0,109	0,612	0,685	-0,212	0,251	0,039
Renteudgifter	0,037	0,634	0,515	1,311	-0,396	0,915
Residualindkomst	0,011	1,138	0,175	0,045	0,154	0,200
Skatter mv.	0,465	0,406	0,940	-0,532	-0,629	-1,162
Disponibel indkomst		0,300				2,616

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistiks registre

- 1 Jf. dekomponering af bidrag til Theil-indeksets udvikling opgjort i bilag 1.**
- 2 Den valgte metode til dekomponeringen af bidrag fra indkomstkategorier til den samlede indkomstulighed er beskrevet i boks 1.**
- 3 Tilflytterbidraget til udviklingen i den gennemsnitlige disponible indkomst i hver kommune fremgår af tabellen nedenfor**